

# "Economia Monetària Espanyola"

per Josep M.<sup>a</sup> Tallada

(Continuació)

Fins aleshores el Banc d'Espanya canviava els bitllets en or i l'or en bitllets. Els avantatges d'exportar or feien impossible però de continuar aquesta política que buidava les caixes del Banc.

Per millorar la cotització a Borsa de les obligacions del Tresor i de l'amortitzable 4 %, el Banc descongestionà el mercat mitjançant la compra de paper en grosses quantitats. Li produí tot això una situació tan tivant de des de 1883 que pràcticament el Banc no lliurà or contra bitllets, i els que volien moneda metàl·lica, rebien moneda d'argent.

Espanya, doncs, deixava d'ésser un país amb doble patró or i argent, i de fet quedava convertida en un país amb patró argent. El canvi espanyol ja no quedava limitat pels dos «gold points» d'entrada i sortida de l'or.

La balança de pagaments adquiria tota la seva influència en els canvis, desapareixent tot mecanisme regulador, i amb els seus dèficits i per la precisió de pagar els cupons or del Deute i el gran nombre de valors ferroviaris a l'extranger, forçosament havia de començar la devallada.

L'argent que es cotitzava a 51 15/16 en 1882, baixà a 50 5/8 en 1883, a 45 5/8 en 1886 i a 42 7/8 en 1888. En acabant el segle la cotització és a 29 5/8. Aquestes baixes són aprofitades per nodrir

A Catalunya s'accentuarà encara més la millora, i a la ramaderia, ja prou castigada, l'ajudarà la rebaixa actual del preu d'entrada del moresc foraster.

En quant a Granollers, tota vegada que depen molt de la ramaderia i de l'agricultura, la seva situació econòmica seguirà la sort d'aquestes dues rames de riquesa.

## Ramon Estrada

PRESIDENT DE L'ASSOCIACIÓ DE COMERCIANTS  
EN PATATES DEL VALLÈS

Aquest nou règim millorarà molt la situació econòmica del comerç i de l'indústria nacional, ja que després d'aprova la Constitució i les lleis complementàries que estan projectades, hi haurà una estabilitat i seguretat que afavorirà el crèdit comercial.

Un cop implantat l'Estatut, Catalunya reemprèn la seva marxa comercial i industrial amb més braó que mai, i tota vegada que gaudirem de més llibertats i estarem governats per nosaltres mateixos.

Com sempre, Granollers seguirà augmentant la seva importància comercial i d'una manera especial el nostre mercat que cada dia es veu més concorregut i s'hi fan més transaccions.

els ingressos de l'Hisenda mitjançant l'encunyació de moneda. De 1878 a 1900 s'encunyen monedes de 5 pessetes, per valor de 754.587,920 pessetes, i monedes divisionàries per valor de 117.771,243 o sigui en junt més de 872 milions. També aprofitaren aquesta situació els falsificadors de moneda i és aleshores que surten els duros sevillanos, alicantins, etc., que avui encara circulen malgrat les recollides.

Amb múltiples artificis l'Hisenda Pública havia aconseguit anar saldant amb superàvit els seus pressupostos fins al de 1882-83. Surt aleshores el dèficit que dura fins a l'any 1893, i després d'uns anys de superàvit torna a aparèixer amb la desfeta colonial. Del 1882 a 1893 la suma dels dèficits representa 575 milions de pessetes.

En Novembre de 1881, els canvis cotitzen per última vegada a la par, ja que en 1883 portava una pèrdua de 1'1'55 per cent del seu valor, en 1890, el 4'27, en 1892, el 15'34, arribant en 1898 amb un premi de l'or promedi de 54'15 i amb un màxim del 115 per 100.

En aquesta situació la circulació fiduciària augmentava, tant, que en 1889 arribà a la xifra màxima autoritzada, pel que en renovar-se en 1891 el privilegi d'emissió s'amplià el límit fins a 1.500 milions amb la garantia metàl·lica d'un terç, del qual la meitat havia d'ésser or.

L'Estat exigí com a compensació un préstec de 150 milions de pessetes, sense interès i sols reemborsable en 1921, en vèncer la pròrroga concedida.

En 1898, encara s'augmentà el límit de la circulació fins a 2.500 milions, reduïts a 2000 per un conveni fet amb Villaverde en 1899. En acabar el segle la circulació és de 1591 milions i la depreciació de la pesseta d'un 29'55 per cent

Resumint, l'esfondrament monetari havia estat el següent: les monedes d'or de baix pes expulsen a les bones; l'argent i els bitllets de 25 ptes, expulsen les d'or que quedaven; l'excés de circulació d'argent que per la baixa del metall representen vertaders bitllets metàl·lics, constitueix en realitat l'únic mitjà legal de pagament; la circulació fiduciària per les angúnies financeres de l'Estat, creix amb velocitat excessiva, superior a les necessitats del comerç i de la indústria.

Per l'exposat es veu clarament com el segle XX troba una economia monetària desfeta i malgrat els esforços d'alguns ministres la situació encara pesa.

Perquè la pesseta torni a la seva normalitat, caldria desfer els desencerts de seixanta anys d'una política equivocada que té pregons arrels en l'història i en les especials característiques econòmiques i fiduciàries del nostre país.

(Continuarà)